

অসমৰ লোকবাদ্য

অসমীয়া

TEXTUAL QUESTIONS AND ANSWERS

প্ৰশ্ন ১। চমু উত্তৰ দিয়া –

(ক) সাধাৰণ অৰ্থত ' সংগীত ' শব্দটোৱে কি বুজায় ?

উত্তৰঃ গীত আৰু বাদ্যযন্ত্ৰৰ সমাহাৰক বুজায় ।

(খ) অসমত কাৰ ৰাজত্বকালত বাদ্যযন্ত্ৰৰ পৰ্যায়ৰ বৃদ্ধি পাইছিল ?

উত্তৰঃ স্বৰ্গদেউ ৰুদ্ৰসিংহ আৰু শিৱসিংহৰ ৰাজত্বকালত ।

(গ) বাদ্যযন্ত্ৰক কেইটা শ্ৰেণীত ভাগ কৰা হয় আৰু কি কি ?

উত্তৰঃ বাদ্যযন্ত্ৰক চাৰিটা শ্ৰেণীত ভাগ কৰা হয় । সেই কেইটা হৈছে – তত , ঘন , সুৰিৰ আৰু আনন্ধ।

(ঘ) স্বৰমণ্ডলত কেইডাল তাঁৰ যুক্ত হৈ থাকে ?

উত্তৰঃ ২১ ডাল ।

(ঙ) সচৰাচৰ টোকাৰী বাদ্য কেতিয়া বজোৱা হয় ?

উত্তৰঃ সচৰাচৰ বৈৰাগী নাম আৰু দেহ বিচাৰৰ নাম গাঁওতে টোকাৰী বাদ্য বজোৱা হয় ।

(চ) একেবাৰে সৰু তালবিধৰ নাম কি ?

উত্তৰঃ খুঁটিল ।

(ছ) তিৱাসকলে বাঁহীক কি বুলি কয় ?

উত্তৰঃ তিৱাসকলে বাঁহীক ' পাংচি ' বুলি কয় ।

(জ) মিচিংসকলে গগনাক কি নামেৰে অভিহিত কৰে ?

উত্তৰঃ মিচিংসকলে গগনাক ' গুংগাং ' নামেৰে অভিহিত কৰে ।

(ঝ) তিনিবিধ ঢোলৰ নাম লিখা ।

উত্তৰঃ জয়টোল , ডেপাটোল আৰু বৰটোল ।

(ঞ) চাহ জনগাণ্ঠীৰ পাঁচবিধ বাদ্যৰ নাম উল্লেখ কৰা ।

উত্তৰঃ চাহ জনগাণ্ঠীৰ পাঁচবিধ বাদ্য হৈছে ঢাক , ঢোল , মাদল ঢোলক আৰু ধুমচা ।

প্ৰশ্ন ২। আদিম যুগত কেনেধৰণৰ বাদ্যৰ ব্যৱহাৰ আছিল ?

উত্তৰঃ আদিম যুগত চামৰাৰে তৈয়াৰী মাদল জাতীয় বাদ্য আৰু হাড় , বাঁহ বা কাঠেৰে তৈয়াৰী বাঁহী আদি বাদ্যযন্ত্ৰৰ ব্যৱহাৰৰ কথা জনা যায়। ইয়াৰ পিছৰ যুগত বীণা , একতাৰা বা দোতাৰা আদি উদ্ভৱ হৈছিল বুলি হৰপ্পা , মহেঞ্জোদাৰো আদিৰ ভগ্নাৱশেষৰ পৰা প্ৰমাণ পোৱা গৈছে । ৰামায়ণ আৰু মহাভাৰততো সেই যুগত বেণু , শংখ , ভেৰী , ঘণ্টা , মৃদংগ , দুন্দুভি আদি বাদ্যৰ ব্যৱহাৰৰ কথা উল্লেখ আছে ।

প্ৰশ্ন ৩। অতীতত ব্যৱহৃত বাদ্যযন্ত্ৰ প্ৰমাণ আমি কেনেদৰে পাব পাৰো ?

উদাহৰণসহ উল্লেখ কৰা ।

উত্তৰঃ অতীতত ব্যৱহৃত বাদ্যযন্ত্ৰৰ প্ৰমাণ আমি প্ৰাচীন ধৰ্মীয় পুথি , ৰজা মহাৰাজাৰ দিনৰ ফলি , ভগ্নাৱশেষ , মঠ – মন্দিৰ আদিৰ গাত খোদিত শিল্প , প্ৰাচীন বুৰঞ্জী আদিৰ পৰা পাব পাৰো । উদাহৰণ হিচাপে প্ৰথমে হৰপ্পা আৰু মহেঞ্জোদাৰোৰ কথাই ক'ব পৰা যায় । ইয়াৰ ভগ্নাৱশেষবোৰৰ পৰা সিন্ধু সভ্যতাৰ সময়ত বীণা , একতাৰা বা দোতাৰাৰ ব্যৱহাৰ হোৱা বুলি প্ৰমাণ পোৱা হৈছে । সেইদৰে প্ৰাচীন অসমত যে ঢোল – তালৰ ব্যৱহাৰ আছিল সেই কথাটো ভূতি বৰ্মাৰ ফলিত থকা ঢোল – তাল বজোৱা মানুহৰ মূৰ্তিৰ পৰা বুজা যায় । তেজপুৰ , শিৱসাগৰত থকা বিভিন্ন মন্দিৰ লগতে কামাখ্যা মন্দিৰ আদিৰ বিভিন্ন মূৰ্তিৰ ক্ষেত্ৰত তাল , বাঁহী , বীণা , কালি , ঢোল , ডম্বৰু আদি বজোৱা পুৰুষ স্ত্ৰীৰ

বিভিন্ন ভংগীৰ দৃশ্য দেখা যায়। 'ৰামায়ণ' আৰু 'মহাভাৰত' মহাকাব্য দুখনত বেণু, শংখ, ভেৰী, মৃদংগ, ঘণ্টা, দুন্দুভি আদিৰ উল্লেখ আছে। 'কালিকা পুৰাণ', মাধৱ কন্দলীৰ ৰামায়ণ, হৰিহৰ বিপ্ৰৰ বিৰূপাহনৰ যুদ্ধ, মাধৱদেৱে ৰচনা কৰা বৰগীত সমূহত শিক্ষা, শংখ, বেণু আদি বাদ্যযন্ত্ৰ ব্যৱহাৰৰ উল্লেখ পোৱা যায়।

প্ৰশ্ন ৪। তত বাদ্য কাক বালে ? তিনিবিধ তত বাদ্যৰ উদাহৰণ দিয়া।

উত্তৰ: তাঁৰ দ্বাৰা সুৰ সঞ্চাৰ কৰা বাদ্যক তত বাদ্য বালে। তিনিবিধ তত বাদ্য হৈছে বীণ, টোকাৰী আৰু দোতাৰা।

প্ৰশ্ন ৫। ঘনবাদ্য বুলিলে কি বুজা উদাহৰণ সহ লিখা।

উত্তৰ: যিবিলাক বাদ্য বিবিধ ধাতু বাঁহ বা কাঠেৰে নিৰ্মিত সেইবিলাক বাদ্য ঘন বাদ্য বুলি কোৱা হয়। ভাৰতাল, বৰকাঁহ, খুঁটিতাল, নূপুৰ, টকা, জুনুকা, টিলিঙা খঞ্জৰী আদিক ঘন বাদ্য বালে।

প্ৰশ্ন ৬। কেনেধৰণৰ বাদ্যক সুষিৰ শ্ৰেণীৰ বাদ্যৰ অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হয় ? উদাহৰণ দিয়া।

উত্তৰ: মুখেৰে ফুৰি বজোৱা বাদ্যবোৰক সুষিৰ শ্ৰেণীৰ বাদ্যৰ অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হয়। পেঁপা, শংখ, বাঁহী, কালি, গগনা, সুতুলি আদি সুষিৰ বাদ্যৰ উদাহৰণ।

প্ৰশ্ন ৭। আনন্ধ বাদ্য কাক বালে ? উদাহৰণসহ বৰ্ণনা কৰা।

উত্তৰ: মাটি, কাঠ, বাঁহ বা ধাতুৰ খালে চামৰাৰে বন্ধ কৰি সজা ঢালজাতীয় বাদ্যক আনন্ধ বাদ্য বালে। উদাহৰণ হিচাপে আমি নাগাৰাৰ কথাকে ক'ব পাৰোঁ। নাগাৰা এটা মাটিৰ খালেৰে তৈয়াৰী বাদ্য। খালেটোৰ মুখৰ পৰা তললৈ ডিম্বাকৃতিৰ আৰু শেষৰ ভাগ বন্ধ। মুখত জন্তুৰ চাল এখন বৰতিৰে তুলৰপৰা আঁটি বন্ধ থাকে। হাত আৰু মাৰিৰে কোবাই এই বাদ্য বজোৱা হয়। আন কিছুমান আনন্ধ বাদ্য হৈছে — ডগৰ, ঢাক, মাদল, মৃদংগ, খাল, জয়ঢাল, ডেপাঢাল, বৰঢাল ইত্যাদি।

প্ৰশ্ন ৮। শংকৰদেৱে কেনেদৰে খাল বাদ্য সজাইছিল ?

উত্তৰ: শংকৰদেৱে নিজে জোখ দি কপিলীৰ জগন্নাথ কুমাৰৰ দ্বাৰা মাটিৰে ডিমা সাজি শালমৰাৰ মুচিয়াৰ হতুৱাই খাল ছোৱাইছিল।

প্ৰশ্ন ৯। তুমি দেখা বাদ্যযন্ত্ৰসমূহৰ এখন তালিকা প্ৰস্তুত কৰা ।

উত্তৰঃ মই দেখা বাদ্যযন্ত্ৰসমূহৰ তালিকা তলত উল্লেখ কৰা হ'ল—

তত বাদ্য — টোকাৰী , একতাৰা , দোতাৰা , বীণ , গীতাৰ , মেণ্ডোলিন , তানপুৰা , চেতাৰ ।

ঘনবাদ্য – বৰকাঁহ , খুঁটিতাল , ঘণ্টা , নৃপুৰ , জুনুকা , টকা , ভাৰেতাল ।

সুৰিৰ বাদ্য — বাঁহী , সুতুলি , গগনা , শংখ , পেঁপা আৰু কালি ।

আমদ্ধ বাদ্য — বৰঢালে , নাগাৰা , ডগৰ , খালে আৰু মাদল আৰু তবলা ।

প্ৰশ্ন ১০। অসমৰ কলা কৃষ্টিত বিভিন্ন বাদ্যযন্ত্ৰসমূহ কেনেধৰণৰ ভূমিকা পালন কৰিছে বহলাই লিখা ।

উত্তৰঃ অসমৰ কলা কৃষ্টিত বাদ্যযন্ত্ৰসমূহে গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা লৈ আহিছে । বিভিন্ন জাতি – জনগোষ্ঠীৰ অৱদানেৰে গঢ়ি উঠা অসমৰ কলা কৃষ্টিৰ পথাৰখন বৰ বহল । সকলো জাতি – জনগোষ্ঠীয়ে বিভিন্ন উপলক্ষত বিভিন্ন বাদ্যযন্ত্ৰ ব্যৱহাৰ কৰে । ঢালে , তাল , পেঁপা , গগনা , টকা , সুতুলি , বাঁহী অসমৰ জাতীয় উৎসৱ বিহুৰ এৰাব নাৱাৰা অংগ । কলা কৃষ্টিত অতি চহকী মিচিংসকলে আলি আই – শৃগাং উৎসৱ , গুমৰাগ নৃত্যানুষ্ঠান আদিত ৰামতাল , দেওঘণ্টা , বেন্দুন , কুৰুলি , দুম্পাক আদিকে ধৰি বিভিন্ন বাদ্য সংগত কৰে । অসমৰ এক বৃহৎ জনগোষ্ঠী বড়োসকলে খেৰাই , হাৱাজানাই , বাগৰুয়া , বৈশাণ্ড আদি উৎসৱ আৰু পূজা পাৰ্বণত চেজা , চিফুং , খাম , জথা , ৰামতাল আদি বাদ্য ব্যৱহাৰ কৰে । আন আন জনগোষ্ঠীবাৰেও তেওঁলোকেৰ উপাসনাস্থলী , পূজা – পাৰ্বন , মাংগলিক অনুষ্ঠান , ধৰ্মীয় তথা সামাজিক উৎসৱাদিত বাদ্যযন্ত্ৰ ব্যৱহাৰ কৰে ।

অসমৰ কলা – সংস্কৃতিৰ বৰ সৌধটো নিৰ্মাণত অতি মূল্যবান অৱদান আগবঢ়াইছে সত্ৰীয়া সংস্কৃতিয়ে । সত্ৰীয়া সংগীত – নৃত্য , অংকীয়া নাট , বৰগীত পৰিবেশন কৰোঁতে খালে তাল , মৃদংগ , বাঁহী আদি ব্যৱহাৰ কৰি সেইবোৰ আকৰ্ষণীয়া আৰু অৰ্থবহ কৰি তোলা হয় ।

নামঘৰ , মন্দিৰ আৰু বিভিন্ন উপাসনা – স্থল সমূহ হৈছে অসমৰ সংস্কৃতিৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ অংগ এইবোৰত ডবা , বৰকাঁহ , শংখ , ঘণ্টা , টিলিঙা আদি বাদ্যৰ ব্যৱহাৰ অপৰিহাৰ্য । বিভিন্ন পূজা – পাৰ্বণ , মাংগলিক অনুষ্ঠানতো এই বাদ্যবোৰ বজোৱা হয় ।

অসমৰ ঢুলীয়াসকলে বৰঢালে আৰু ওজাপালিয়ে খুঁটিল ব্যৱহাৰ কৰে। বীণ, টোকাৰী, একতাৰা, দোতাৰা আদি তত বাদ্য কুশান গান, বৈৰাগী নাম, দেহবিচাৰৰ গীত, লোকগীত, জিকিৰ আৰু জাৰী গীতৰ লগত মূল বাদ্য হিচাপে সংগত কৰা হয়।

ওপৰৰ আলােচনাৰ পৰা বুজা যায় যে বাদ্য যন্ত্ৰসমূহে অসমৰ কলা কৃষ্টিত গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা লৈ আহিছে।

প্ৰশ্ন ১১। অসমত বসবাস কৰা কেইটিমান জন জাতিৰ নাম উল্লেখ কৰি তেওঁলােকে ব্যৱহাৰ কৰা কিছুমান বাদ্যযন্ত্ৰৰ নাম লিখা।

উত্তৰঃ অসমত বসবাস কৰা কেইটিমান জনজাতি হৈছে — মিচিং, বড়াে, কাৰ্বি আৰু ডিমাছা। তেওঁলােকে ব্যৱহাৰ কৰা কেইবিধ বাদ্যযন্ত্ৰ হৈছে—

মিচিং – লেলং, লুপি, ৰামতাল, দেওঘণ্টা, দেন্দুন, কুলি, দুম্পাক, ঢালেুকী।

বড়াে — চেৰ্জা, চিফুং, খাম, ৰামতাল, জথা।

কাৰ্বি — চেং, চেংবুৰুপ, মুৰিতংপ, পাংচে, চেংচ।

ডিমাছা — মুৰি, খাম, চুপিন, মুৰিটিছা, খাম ডুবুং।

প্ৰশ্ন ১২। খালী ঠাই পূৰ কৰা –

(ক) স্বৰ্গদেউ ____ আৰু ____ দিনতেই অসমত বাদ্যযন্ত্ৰৰ পৰ্য্যবেক্ষণ বৃদ্ধি হৈছিল।

উত্তৰঃ স্বৰ্গদেউ ৰুদ্ৰসিংহ আৰু শিৱসিংহৰ দিনতেই অসমত বাদ্যযন্ত্ৰ পৰ্য্যবেক্ষণ বৃদ্ধি হৈছিল।

(খ) একতাৰাক ____ বুলিও কয়।

উত্তৰঃ একতাৰাক লাউটোকাৰী বুলিও কয়।

(গ) খুঁটিতালক কাৰ্বিসকলে ____ বুলি কয়।

উত্তৰঃ খুঁটিতালক কাৰ্বিসকলে চেংচ বুলি কয়।

(ঘ) জয়ঢালে ক ____ বুলিও নামকৰণ কৰা হয় ।

উত্তৰ: জয়ঢালে ক দেৱঢালে বুলিও নামকৰণ কৰা হয় ।

(ঙ) শিঙা ____ আৰু ____ ৰ শিঙাৰ দ্বাৰা বনােৱা হয় ।

উত্তৰ: শিঙা ম'হ আৰু মেথানেৰ শিঙাৰ দ্বাৰা বনােৱা হয় ।

(চ) কুকিসকলৰ মাজত বৰকাঁহ আৰু সৰু কাঁহক্ৰমে ____ আৰু নামেৰে ____ জনা যায় ।

উত্তৰ: কুকিসকলৰ মাজত বৰকাঁহ আৰু সৰুকাঁহ ক্ৰমে দাপি আৰু দাকলে নামেৰে জনা যায় ।

প্ৰশ্ন ১৩। চমু টোকা লিখা -

তাল , কালিবাদ্য , মৃদংগ , ঢালে , টোকাৰী ।

উত্তৰ: তাল :- তাল এবিধ ঘন বাদ্য । অসমত সৰুৰ পৰা ডাঙৰ আকাৰলৈকে বহুবিধ তাল পােৱা যায় । কাঁহ ধাতুৰে তাল সজা হয় । সচৰাচৰ বৰগীত গাওঁতে আৰু বিহুৰ বাদ্যৰূপে ইয়াৰ ব্যৱহাৰ কৰে । একেবাৰে সৰুতাল বিধক খুঁটিতাল বােলে । এইবিধ তাল ওজাপালি গীতৰ অনুষ্ঠানত বজোৱা হয় । ইয়াক কাৰ্বিসকলে ' চেংচ ' বুলি কয়।

কালিবাদ্য :- কালিবাদ্যক সুৰিৰ বাদ্যৰ ভিতৰত ধৰা হয় । ইয়াক পিতলেৰে তৈয়াৰ কৰা হয় । মুখখন পেঁপাৰ দৰে অপেক্ষাকৃত বহল । ক্ৰমে সৰুৰ পৰা ডাঙৰ শৰীৰটোত সাত আঠটা ফুটা কৰা হয় । অসমত ব্যৱহৃত কালিৰ ভিতৰত জয়কালি , বীৰকালি , যােৰ কালি আদিৰ নাম পােৱা যায় । অসমৰ বিশেষকৈ মঙলদৈ , গােৱালপাৰা আদি অঞ্চলত পৰম্পৰাগতভাৱে বিয়া - সবাহত কালিয়াৰ আনুষ্ঠানিক পৰিৱেশন অপৰিহাৰ্য ।

মৃদংগ :- মৃদংগ আনন্দ বাদ্যৰ শাৰীত পৰে । মৃদংগ মাটিৰে তৈয়াৰ কৰা হয় যদিও পৰৱৰ্তী কালত ইয়াক কাঠেৰেও তৈয়াৰ কৰিবলৈ লােৱা হৈছে। মৃদংগ সাধাৰণতে প্ৰায় ডেৰ হাত দীঘলকৈ সাজে । বাওঁফালৰ মুখখন বাৰ বা তেৰ আঙুলি ব্যাসৰ আৰু সোঁফালে বাওঁফালতকৈ আধা আঙুলি কম হয় । দুয়ােটা মুখ চামৰাৰে চোৱাই মধ্যভাগত ঘূৰ্ণ দি বজোৱা হয় । গায়ন - বায়ন আৰু অংকীয়া নাট আদিত মৃদংগ বাদ্য সংগত কৰা হয় ।

ঢালে :- ঢালে আনন্ধ বাদ্যৰ শ্ৰেণীভুক্ত । অসমৰ জনজীৱনত ঢালেৰ ভূমিকা অতিকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ । ঢালে বহু প্ৰকাৰৰ দেখা যায় । যেনে — জয়ঢালে , চেপাঢালে , বৰঢোল , ওজাৰ ঢালে ইত্যাদি ।

জয়ঢোল সাধাৰণতে ওজাপালি আৰু দেওধনি নাচৰ বাবে অতি আৱশ্যকীয় বাদ্য । জয়ঢালেৰ ' দেৱ ঢালে ' বুলিও নামকৰণ কৰা হয় । চেপাঢালে আৰু বৰঢালে বজোৱা অনুষ্ঠানে দৰঙীয়া কৃষ্টিত এক বিশেষ অৰিহণা যোগাই আহিছে । এই প্ৰতিবিধ ঢালেৰ আকাৰ আৰু আকৃতি ভিন্ন যদিও কাঠ , ছাগলীৰ ছাল আদিৰ সহায়ত নিৰ্মাণ প্ৰণালী একে ।

টোকাৰী :- টোকাৰী বাদ্যৰ শ্ৰেণীত পৰে । ই অসমৰ এবিধ প্ৰাচীন লোকবাদ্য । আম বা চাম কাঠৰ খালে এটাত সাধাৰণতে গুইৰ ছালেৰে ছোৱাই তাৰ সংযোগ কৰি এই বাদ্য তৈয়াৰ কৰা হয় । সচৰাচৰ বৈৰাগী নাম আৰু দেহ বিচাৰৰ নাম গাওঁতে টোকাৰী বাদ্যটি সংগত কৰা হয় ।

প্ৰশ্ন ১৪। ' ক ' অংশৰ লগত ' খ ' অংশ মিলাওঁ -

' ক ' অংশ	' খ ' অংশ
ভূতি বৰ্মা	জিকিৰ-জাৰী
দোতাৰা	আলি - আই-লুগাং
গাৱালপাৰা	বুড়ু
মিচিং	বৰগংগা অঞ্চল
ডিমাছা	কালিয় বাদন

উত্তৰঃ

' ক ' অংশ	' খ ' অংশ
ভূতি বৰ্মা	বৰ গংগা অঞ্চল
দোতাৰা	জিকিৰ - জাৰী
গাৱালপাৰা	কালিয় বাদন

মিচিং	আলি – আই – লুগাং ডিমাছা
ডিমাছা	বুডু

প্ৰশ্ন ১৫। তলত উল্লেখ কৰা ব্যক্তিসকলে ৰচনা কৰা একোখনকৈ গ্ৰন্থৰ নাম লিখা ।

বাল্মিকী , বেদব্যাস , হৰিহৰ বিপ্ৰ , শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱ , শ্ৰীমাধৱদেৱ ।

উত্তৰঃ বাল্মিকী — ৰামায়ণ ।

বেদব্যাস — মহাভাৰত ।

হৰিহৰ বিপ্ৰ — বৰুৱাহনৰ যুদ্ধ ।

শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱ — গুণমালা ।

শ্ৰীমাধৱদেৱ — নামঘোষা ।

প্ৰশ্ন ১৬। সমাৰ্থক শব্দ লিখা –

উন্নত , নমুনা , উদ্ভৱ , সঞ্চাৰ , বাদ্য ।

উত্তৰঃ উন্নত :- ওখ , মহৎ , ডাঙৰ , শ্ৰীবৃদ্ধিযুক্ত ।

নমুনা :- আৰ্হি , চানেকি ।

উদ্ভৱ :- উৎপত্তি , জন্ম ।

সঞ্চাৰ :- বিস্তাৰ , গমন , চলন ।

বাদ্য :- বাজনা ।

প্ৰশ্ন ১৭। সন্ধি ভাঙা –

সংগীত , সংস্কৃতি , যথােচিত , উদ্ধাৰ , ৰামায়ণ , জগন্নাথ

উত্তৰঃ সংগীত :- সম্ + গীত ।

সংস্কৃতি :- সম্ + কৃতি ।

যথােচিত :- যথা + উচিত ।

উদ্ধাৰ :- উৎ + হাৰ ।

ৰামায়ণ :- ৰাম + অয়ন ।

জগন্নাথ :- জগৎ + নাথ ।

প্ৰশ্ন ১৮। কি প্ৰত্যয় যোগ হৈছে দেখুওৱা —

তুলীয়া , কালীয়া , মুখিয়াল , অসমীয়া

উত্তৰঃ তুলীয়া — ঢালে + ঈয়া (পাৰ্গত অৰ্থত)

কালীয়া — কালি + ঈয়া (পাৰ্গত অৰ্থত)

মুখিয়াল — মুখ + ইয়াল (আছে অৰ্থত)

অসমীয়া — অসম + ঈয়া (সম্বন্ধ অৰ্থত)

প্ৰশ্ন ১৯। শব্দাৰ্থ লিখা –

স্বকীয় , উদ্ভৱ , শৈলী , নমুনা , সৌধ , বাণ বাটি , সমন্বয় ব্যাস ।

উত্তৰঃ স্বকীয় — নিজা , আপােনাৰ ।

উদ্ভৱ — উৎপত্তি , জন্ম ।

শৈলী — প্ৰণালী ।

নমুনা — চানেকি , আই ।

সৌধ — প্রাসাদ , অট্টালিকা ।

বাণবাটি — এবিধ কাঁহৰ ধাতুৰে তৈয়াৰ বাটি ।

সমন্বয় — মিলন , সম্বন্ধ ।

ব্যাস — গােটা বস্তুৰ পথালি জোখ।